

Abstrakt

Pasivní disperse je základním způsobem šíření suchozemských plžů, jejichž schopnost aktivní disperse je velmi omezená. Za důležitý vektor šíření plžů jsou dlouhodobě považováni ptáci. Plži mohou být přenášeni přichycení na povrchu jejich těla (ektozoochorie) nebo mohou přežít konzumaci ptákem a následné vyloučení z jeho trávicího traktu (endozoochorie). Možnost endozoochorie byla zatím prokázána jen pro několik málo druhů plžů a ptáků. Cílem této diplomové práce bylo zjistit, zda je endozoochorie možná i pro další kombinace druhů.

Plži byli nabízeni ptákům v laboratorních podmínkách a v záchranných stanicích pro živočichy. Následně byly sebrány a prohledány trus a vývržky ptáků. U plžů se schránkami bez výrazného poškození byla zjišťována jejich životaschopnost.

Ptáci celkem zkonzumovali 62 % z 4519 nabízených plžů příslušejících 15 druhům. Bez výrazného poškození schránky bylo v trusu nalezeno 240 plžů (5,3 % zkonzumovaných). Celkem bylo živých 28 jedinců čtyř druhů (Clausiliidae: *Alinda biplicata*; Chondrinidae: *Chondrina avenacea*; Vertiginidae: *Vertigo antivertigo*, *V. pygmaea*). Někteří plži byli ptáky také vydáveni. Bez významného poškození schránky bylo celkem vydáveno 121 jedinců (2,7 % zkonzumovaných) čtyř druhů. Celkem 35 jedinců všech čtyř druhů (Chondrinidae: *Chondrina avenacea*; Clausiliidae: *Alinda biplicata* a *Bulgarica nitidosa*; Pomatiidae: *Pomatias elegans*) bylo živých. Větší pravděpodobnost úspěšného průchodu trávicím traktem měli plži s menší ulitou (<8 mm). Nejvyšší podíl živých jedinců nalezených v trusu vůči zkonzumovaným byl zjištěn u druhu *Chondrina avenacea*. Plži zkonzumovaní mladými kosi černými měli největší pravděpodobnost přežití. Výsledky experimentů ukazují, že endozoochorie zprostředkovaná ptáky by mohla být vhodným vysvětlením schopnosti zkoumaných druhů plžů osídlit izolované lokality.